Europa-Parlamentet
2024-2029

Udenrigsudvalget

2025/2251(INI)

24.03.2026

UDKAST TIL BETÆNKNING

om Kommissionens 2025-rapport om Bosnien-Hercegovina
(2025/2251(INI))

Udenrigsudvalget

Ordfører: Ondřej Kolář

PR_INI

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE.....9

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT 10

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om Kommissionens 2025-rapport om Bosnien-Hercegovina

(2025/2251(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til stabiliserings- og associeringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Bosnien-Hercegovina på den anden side[1], som trådte i kraft den 1. juni 2015,

– der henviser til Bosnien-Hercegovinas ansøgning om EU-medlemskab, som blev indgivet den 15. februar 2016,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 29. maj 2019 med titlen "Kommissionens udtalelse om Bosnien-Hercegovinas ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union" (COM(2019)0261),

– der henviser til Det Europæiske Råds konklusioner af 15. december 2022 om tildeling af status som EU-kandidatland til Bosnien-Hercegovina,

– der henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 22. marts 2024 og afgørelsen om at indlede tiltrædelsesforhandlinger med Bosnien-Hercegovina,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1529 af 15. september 2021 om oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA III)[2],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1449 af 14. maj 2024 om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan[3],

– der henviser til erklæringen, der blev vedtaget den 17. december 2025 i Bruxelles på topmødet mellem EU og Vestbalkan,

– der henviser til formandskabets konklusioner af 16. december 2025 om udvidelse,

– der henviser til Berlinprocessen, som blev igangsat den 28. august 2014,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. oktober 2020 med titlen "En økonomisk plan og investeringsplan for Vestbalkan" (COM(2020)0641),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. november 2023 med titlen "Ny vækstplan for landene på Vestbalkan" (COM(2023)0691),

[1] EUT L 164 af 30.6.2015, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/997/oj.
[2] EUT L 330 af 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[3] EUT L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. marts 2024 om førudvidelsesreformer og gennemgang af politikker (COM(2024)0146),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 4. november 2025 med titlen "Meddelelse om EU's udvidelsesstrategi 2025" (COM(2025)0690) og til det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Bosnia and Herzegonia Report 2025" (Rapport for 2025 om Bosnien-Hercegovina) (SWD(2025)0751),

– der henviser til Kommissionens vurdering med fokus på Bosnien-Hercegovinas økonomiske reformprogram inden for rammerne af dens oversigt og landevurderinger af 2. juni 2025 og til de fælles konklusioner af 13. maj 2025 fra den økonomiske og finansielle dialog med regionale partnere,

– der henviser til det femte møde i Stabiliserings- og Associeringsrådet EU-Bosnien-Hercegovina den 19. juli 2023 og det ottende møde i Stabiliserings- og Associeringsudvalget EU-Bosnien-Hercegovina den 11. september 2025,

– der henviser til resultaterne af det syvende og ottende møde i Det Parlamentariske Stabiliserings- og Associeringsudvalg EU-Bosnien-Hercegovina, der blev afholdt henholdsvis den 17. og 18. september 2025 og den 11. og 12. marts 2026,

– der henviser til ekspertrapporten af 5. december 2019 om retsstatsspørgsmål i Bosnien-Hercegovina,

– der henviser til den 67. og 68. rapport fra Den Høje Repræsentant til FN's generalsekretær om gennemførelsen af fredsaftalen om Bosnien-Hercegovina af henholdsvis 6. maj 2025 og 31. oktober 2025,

– der henviser til FN's Sikkerhedsråds resolution 2795 (2025) af 31. oktober 2025, som forlænger mandatet for EU-styrken i Bosnien-Hercegovina (EUFOR) indtil den 31. oktober 2026,

– der henviser til FN's Generalforsamlings resolution 78/282 af 23. maj 2024 om udpegelse af den 11. juli til international dag for refleksion over og ihukommelse af folkedrabet i 1995 i Srebrenica,

– der henviser til sine tidligere beslutninger om Bosnien-Hercegovina,

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A10-0000/2026),

A. der henviser til, at Bosnien-Hercegovina stræber efter euro-atlantisk integration som en vej til varig fred, demokrati og langsigtet velstand;

B. der henviser til, at hvert enkelt kandidatland bedømmes på grundlag af dets egne resultater;

C. der henviser til, at Bosnien-Hercegovina fortsat er under internationalt tilsyn, der er oprettet i henhold til Daytonfredsaftalen;

Vilje til EU-tiltrædelse

1. støtter Bosnien-Hercegovinas tiltrædelse af EU på grundlag af enhed, suverænitet og territorial integritet; minder om, at fremskridt er meritbaserede og kræver reformer for at beskytte demokratiske institutioner, opretholde retsstatsprincippet, bekæmpe korruption og organiseret kriminalitet og sikre grundlæggende rettigheder og lighed for alle borgere og konstituerende folk;

2. opfordrer indtrængende Bosnien-Hercegovinas politiske ledere til på ny at bekræfte deres engagement i det strategiske mål om EU-tiltrædelse og gennemføre de nødvendige reformer og skridt, som Kommissionen har fastsat, med henblik på at indlede tiltrædelsesforhandlinger uden yderligere forsinkelse;

3. fremhæver parlamentet i Bosnien-Hercegovinas centrale rolle i tiltrædelsesprocessen; opfordrer det til at prioritere EU-relaterede reformer og indgå i en konstruktiv dialog for at sikre en effektiv, uhindret lovgivningsproces; opfordrer til at vedtage loven om det høje domstols- og anklageråd i Bosnien-Hercegovina og loven om domstole i tråd med europæiske standarder;

4. opfordrer Bosnien-Hercegovinas ministerråd til straks at udpege en chefforhandler for Bosnien-Hercegovinas EU-tiltrædelsesforhandlinger; opfordrer Bosnien-Hercegovinas myndigheder til at koordinere på alle niveauer med henblik på harmoniseret tilpasning til gældende EU-ret;

5. beklager den fortsatte forekomst af politisk splittelse, løsrivelsesbestræbelser og erobring af staten, som årtier efter krigen undergraver offentlighedens tillid og fremskynder hjerneflugt;

6. glæder sig over beslutningerne fra Republika Srpska-enhedens forsamling om at ophæve love, som Bosnien-Hercegovinas forfatningsdomstol har fundet forfatningsstridige; fordømmer den fortsatte opildnende og nedsættende retorik og løsrivelsespolitikker, der føres af Republika Srpskas ledelse, og som svækker Bosnien-Hercegovina og underminerer landets vej mod tiltrædelse;

7. glæder sig over Bosnien-Hercegovinas fortsatte fulde formelle tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder sanktioner som følge af Ruslands angrebskrig mod Ukraine, og opfordrer indtrængende til en effektiv gennemførelse og håndhævelse af disse;

8. gentager sin støtte til Den Høje Repræsentants Kontor og EUFOR's operation Althea og anerkender, samtidig med at det beklager Bosnien-Hercegovinas fortsatte afhængighed af disse institutioner, deres afgørende rolle med hensyn til at sikre fred og stabilitet;

9. er bekymret over ondsindet desinformation og udenlandsk indblanding fra aktører fra tredjelande i Bosnien-Hercegovina; opfordrer Bosnien-Hercegovina til at tage afgørende skridt til at imødegå disse trusler og styrke samfundets modstandsdygtighed;

10. glæder sig over Bosnien-Hercegovinas engagement i Det Parlamentariske Stabiliserings- og Associeringsudvalg EU-Bosnien-Hercegovina;

Demokrati og retsstatsprincip

11. beklager, at Bosnien-Hercegovinas politiske aktører stadig ikke har vedtaget de nødvendige forfatnings- og valgreformer for at sikre, at alle borgere kan udøve deres politiske rettigheder;

12. opfordrer indtrængende Bosnien-Hercegovinas myndigheder til at gennemføre internationale henstillinger for at styrke valgprocessens integritet, troværdighed og gennemsigtighed, herunder om finansiering af partier og valgkampagner, politisk reklame og partiregistrering;

13. understreger, at selv om decentralisering er forenelig med EU-medlemskab, er Bosnien-Hercegovina nødt til at tilpasse sin forfatningsmæssige ramme til EU's standarder og sikre, at dets institutioner fungerer effektivt med henblik på fuldt ud at påtage sig forpligtelserne ved EU-medlemskab;

14. opfordrer indtrængende Republika Srpska-enheden til at respektere og gennemføre afgørelser truffet af Bosnien-Hercegovinas forfatningsdomstol og opretholde den forfatningsmæssige orden;

15. understreger, at retsstatsprincippet spiller en central rolle i den demokratiske omstilling; opfordrer til en hurtig reform af retsvæsenet for at styrke retsvæsenets uafhængighed, professionalisme, ansvarlighed og effektivitet;

16. bemærker med bekymring de begrænsede fremskridt, der er gjort med hensyn til at bekæmpe udbredt korruption og stigende tegn på erobring af staten ("state capture"); opfordrer indtrængende de politiske myndigheder til at træffe øjeblikkelige og konkrete foranstaltninger på stats- og enhedsniveau og til at styrke samarbejdet mellem korruptionsbekæmpende organer, politiet og anklagemyndigheden;

17. opfordrer Bosnien-Hercegovina til at afhjælpe systemiske mangler i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet ved at forbedre det operationelle samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder på stats- og enhedsniveau; glæder sig over de håndhævelsesoperationer, der støttes af Europol;

18. opfordrer indtrængende Bosnien-Hercegovina til at afhjælpe mangler i sine rammer for bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme for at undgå grålistning;

19. opfordrer Bosnien-Hercegovina til at tilpasse sig EU's visumpolitik og til at anvende yderligere sikkerhedsforanstaltninger i mellemtiden;

20. opfordrer til en stærk offentlig forvaltning og en professionel og afpolitiseret offentlig tjeneste med meritbaserede udnævnelser samt styrket kapacitet for reformkoordinatorer på enhedsniveau og landsdækkende politisk koordinering;

Grundlæggende friheds- og menneskerettigheder

21. understreger, at frie og pluralistiske medier understøtter demokratiet; er foruroliget over den manglende finansiering af Bosnien-Hercegovinas offentlige radio- og tv-selskab og opfordrer indtrængende myndighederne til at sikre en bæredygtig finansiering heraf;

22. fordømmer på det kraftigste angreb, trusler, intimidering, politisk pres og strategiske retssager mod offentligt engagement mod journalister, navnlig fra højtstående politiske personers side;

23. opfordrer Bosnien-Hercegovina til fuldt ud at beskytte forsamlings- og foreningsfriheden i hele landet; opfordrer Republika Srpskas myndigheder til at respektere forfatningsdomstolens afgørelse om ophævelse af loven om "udenlandske agenter";

24. fordømmer angreb, forskelsbehandling og hadefuld tale mod mindretal og opfordrer til hurtige og effektive retlige skridt; opfordrer Bosnien-Hercegovina til at vedtage en landsdækkende strategi for mindretals fulde deltagelse i det offentlige og politiske liv;

25. opfordrer til, at der gøres en større indsats med hensyn til ligestilling mellem kønnene og forøgelse af kvinders deltagelse i det offentlige og politiske liv;

26. tilskynder til langsigtede løsninger for inklusiv, retfærdig og afpolitiseret uddannelse, der fremmer forståelse og forsoning;

27. minder om, at Bosnien-Hercegovina bør påtage sig fuldt ejerskab af migrationsstyringen, effektivt gennemføre loven om grænsekontrol, sikre tilstrækkeligt personale til grænsepolitiet og garantere tilgængelige, effektive og retfærdige asylprocedurer;

Gode naboforbindelser og forsoning

28. glæder sig over Bosnien-Hercegovinas aktive rolle i det regionale samarbejde; understreger, at gode naboskabsforbindelser er et centralt element i udvidelsesprocessen;

29. understreger betydningen af forsoning i Bosnien-Hercegovina og opfordrer indtrængende myndighederne til at sikre adgang til sandhed, retfærdighed og oprejsning, herunder landsdækkende retsbeskyttelse og erstatning til civile ofre for krigsforbrydelser;

30. afviser al historierevisionisme, benægtelse af folkedrab og forherligelse af krigsforbrydere samt anfægtelse af fastslåede fakta og af nationale og internationale domstoles uafhængighed og upartiskhed, især fra politiske lederes side;

31. opfordrer indtrængende Bosnien-Hercegovina til effektivt at gennemføre den reviderede nationale strategi for krigsforbrydelser og yderligere styrke det regionale retlige samarbejde, herunder om udlevering af mistænkte;

Socioøkonomiske reformer

32. glæder sig over Bosnien-Hercegovinas reformdagsorden og opfordrer indtrængende til, at den gennemføres hurtigt; minder om, at Bosnien-Hercegovina stadig kan drage fordel af tildelingen på 976,6 mio. EUR;

33. opfordrer indtrængende Bosnien-Hercegovina til at etablere en institutionel ramme for forvaltning af EU-midler og udpege en national IPA III-koordinator;

34. glæder sig over Kommissionens forslag om at indlede forhandlinger med Vestbalkan om tiltrædelse af EU's "roaming til hjemmetakst"-ordning;

35. opfordrer Bosnien-Hercegovina til at tage skridt til at tilslutte sig det fælles eurobetalingsområde;

36. opfordrer Bosnien-Hercegovina til at reformere offentlige udbud i overensstemmelse med EU-reglerne, styrke tilsyn, kapacitet og koordinering på tværs af stats- og enhedsniveauer og sikre gennemsigtige, konkurrencedygtige og korruptionsresistente procedurer;

Energi, miljø og konnektivitet

37. opfordrer Bosnien-Hercegovina til at modernisere sine regler for el- og gasmarkedet i overensstemmelse med EU's tredje energipakke, til at sikre gennemsigtighed og konkurrenceevne og til at forbinde nationale energisystemer med regionale net og EU-net for at øge effektiviteten og sikkerheden;

38. opfordrer Bosnien-Hercegovina til at vedtage en klimalov og -strategi, tilpasse sig EU's miljølovgivning, sikre strategisk og gennemsigtig investeringsplanlægning og forbedre beskyttelsen af biodiversiteten;

39. opfordrer indtrængende Bosnien-Hercegovina til at gennemføre integreret vand- og spildevandsforvaltning, effektiv forebyggelse af oversvømmelser og en landsdækkende strategi til bekæmpelse af luftforurening;

40. opfordrer Bosnien-Hercegovina til at forbedre transportnettene og det grænseoverskridende samarbejde og til at gøre fremskridt med hensyn til centrale regionale infrastrukturprojekter;

°

° °

41. pålægger sin formand at sende denne beslutning til næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Rådet, Kommissionen, Bosnien-Hercegovinas præsidentskab, ministerråd og parlamentariske forsamling, regeringerne og parlamenterne i Føderationen i Bosnien-Hercegovina, Republika Srpska-enheden og Brčko-distriktet og Den Høje Repræsentants Kontor.

BEGRUNDELSE

Betænkningen afspejler Kommissionens rapport om Bosnien-Hercegovina for 2025. Den fokuserer hovedsagelig på Bosnien-Hercegovinas engagement i tiltrædelsen af Den Europæiske Union (EU), demokrati og retsstatsprincippet, grundlæggende frihedsrettigheder, menneskerettigheder, gode naboskabsforbindelser og forsoning og socioøkonomiske reformer, som alle er afgørende for landets integration i EU.

Med den seneste udvikling har den politiske krise, der brød ud, rystet Bosnien-Hercegovinas stabilitet og velstand samt landets mulighed for at blive medlem af EU i den nærmeste fremtid. Et land, hvis statslige repræsentanter ikke kan nå frem til en indbyrdes aftale, der forbliver splittet om vigtige interne spørgsmål, risikerer at underminere landets udvikling og fratage dets befolkning muligheden for at leve i velstand — hvilket bl.a. ender med en alvorlig hjerneflugt, trusler om løsrivelse og generel ustabilitet.

Ledere som Milorad Dodik og dem, der udfordrer de statslige institutioner og erklæringerne fra Den Høje Repræsentants Kontor for Bosnien-Hercegovina, og som også aktivt samarbejder med russiske repræsentanter og ryster landet og regionen indefra gennem disse forbindelser, gør Bosnien-Hercegovina til det land, der stadig — efter mange år — ikke er kommet sig oven på Dayton-aftalen, og som desværre er afhængigt af en forlængelse af EUFOR's mandat.

I betænkningen opfordres Bosnien-Hercegovinas embedsmænd kraftigt til at arbejde sammen til gavn for landet og dets snarlige tiltrædelse af EU. Der opfordres til, at der udpeges en chefforhandler for EU-tiltrædelse, og til vedtagelse af loven om det høje domstols- og anklageråd og loven om domstole med henblik på at indlede formelle forhandlinger om tiltrædelse af EU. Den fremhæver behovet for presserende reformer, foranstaltninger til bekæmpelse af korruption og retsvæsenets uafhængighed og støtter civilsamfundsorganisationer og frie medier. Ved at fordømme separatistiske politikker i Republika Srpska og udenlandsk hybrid indblanding, navnlig fra Rusland, fremhæver betænkningen behovet for at styrke Bosnien-Hercegovinas demokratiske institutioner og imødegå trusler mod stabiliteten. Endelig har betænkningen til formål at tilskynde til fremskridt med hensyn til at tilpasse energipolitikkerne til EU's standarder, fremme miljømæssig bæredygtighed gennem klimalovgivning og biodiversitetsinitiativer og forbedre konnektiviteten gennem infrastrukturforbedringer, den grønne og den digitale omstilling og effektiv forvaltning af oversvømmelser og luftforurening.

Betænkningen har til formål at bekræfte Europa-Parlamentets stærke og langvarige støtte til Bosnien-Hercegovinas EU-medlemskab. Europa-Parlamentet står sammen med Bosnien-Hercegovina og dets befolkning fra alle dele af samfundet og mindretal i deres opbygning af et stærkt velstående land, der har en fremtid i EU. Bosnien-Hercegovina indtager en vigtig position på Vestbalkan og er et centralt element i Den Europæiske Unions udvidelsesdagsorden. Det spiller en vigtig rolle med hensyn til at styrke stabiliteten, den økonomiske udvikling og samhørigheden på hele det europæiske kontinent. Landets økonomiske muligheder, rige kulturarv og borgernes vilje fremhæver dets værdi med hensyn til at opbygge et mere forenet og modstandsdygtigt Europa. I samarbejde med andre partnere er Europa-Parlamentet fortsat fast besluttet på at støtte Bosnien-Hercegovina på dets vej mod fuld integration i Den Europæiske Union.

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordføreren, at han i sin betænkning har medtaget input om forhold, der vedrører sagens emne, som han har modtaget som led i udarbejdelsen af udkastet til betænkning fra følgende interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister[1], eller fra følgende repræsentanter for offentlige myndigheder i tredjelande, herunder deres diplomatiske missioner og ambassader:

1. Interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister
Directorate-General for Enlargement and Eastern Neighbourhood, European Commission
European External Action Service
Association of BiH Journalists
WestBalkaNet: Regional Forum for Democracy, Reconciliation and Strategic Analyses
Initiative for Monitoring the European Integration of BiH
The European Committee of the Regions
2. Repræsentanter for offentlige myndigheder i tredjelande, herunder deres diplomatiske missioner og ambassader
Mission of Bosnia and Herzegovina to the EU
Directorate for European Integration of the Council of Ministers of BiH
House of Representatives, Parliament of BiH
BiH Presidency
OHR Office
EUFOR-Althea Mission Command

Ordføreren har udarbejdet ovenstående liste på eget ansvar.

Når fysiske personer er identificeret på listen ved deres navn, deres funktion eller begge, erklærer ordføreren at have forelagt de pågældende fysiske personer Europa-Parlamentets databeskyttelsesmeddelelse nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), hvori de gældende betingelser for behandling af deres personoplysninger og rettighederne forbundet med denne behandling er fastlagt.

[1] Interinstitutionel aftale af 20. maj 2021 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om et obligatorisk åbenhedsregister (EUT L 207 af 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).